

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«___» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ

для студентів

спеціальності

231 Соціальна робота

освітньої програми

231 Соціальна педагогіка

освітньо-кваліфікаційного рівня

молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1876/20
Сид
(підпис) (прізвище, ініціала)
«___» _____ 2020

Київ – 2020

Розробник:

Репка Марина Василівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Репка Марина Василівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	6 /180	
Курс	III/IV	
Семестр	VI	VII
Кількість змістових модулів з розподілом:	6/180	
Обсяг кредитів	2,5	3,5
Обсяг годин, у тому числі:	75	105
Аудиторні	44	64
Модульний контроль	6	6
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	25	35
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика соціально-педагогічної роботи» є ознайомлення студентів із теоретичними основами методики соціально-педагогічної роботи; оволодіння навичками та сучасними методиками соціально-педагогічної роботи; підготовка студентів до організації та проведення самостійного наукового дослідження з проблем соціально-педагогічної роботи; формування стійкого інтересу до творчої соціально-педагогічної роботи.

Завдання:

- поглиблення, розширення, закріплення знань, умінь та навичок з теорії і методики соціально-педагогічної роботи;
- формування стійкого інтересу до творчої соціально-педагогічної роботи;
- опанування методик та технологій соціально-педагогічної роботи.

Вивчення даної навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких **компетентностей:**

- здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність планувати та управляти часом;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- знання й розуміння сутності, значення й видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного);
- здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів;
- здатність до виявлення, соціального інспектування й оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі тих, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- здатність до співпраці в міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці;
- здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах;
- здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів;
- здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення;
- здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу;
- здатність забезпечувати інклюзивні процеси, виявляти особливості та шляхи покращення життєдіяльності дітей та молоді з особливостями;
- здатність до реалізації загальнонаукових і специфічних методів і методик у практиці соціально-педагогічної роботи;
- готовність добирати та застосовувати методика соціально-педагогічної роботи відповідно до мети, особливостей отримувачів соціально-педагогічних послуг і реальної ситуації;
- здатність продукувати нові ідеї (креативність) та адаптувати їх до нових ситуацій соціально-педагогічної роботи;
- здатність прогнозувати результати своєї діяльності;
- готовність до постійного особистісного та професійного вдосконалення.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних задач і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
2. Ідентифікувати, формулювати й розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
3. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.
4. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
5. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички під час надання соціальної допомоги.
6. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
7. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.
8. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
9. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
10. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.
11. Розробляти та впроваджувати волонтерські ініціативи на різних рівнях, організовувати волонтерські групи.
12. Володіти системою знань за професійним спрямуванням: знання теорії та методики соціально - педагогічної роботи, актуальних проблем практики соціально-педагогічної роботи.
13. Володіти системою знань щодо характеристик і класифікацій загальних технологій соціально-педагогічної діяльності та технологій організації соціально-педагогічної роботи.
14. Застосовувати інноваційні форми та методи соціально – педагогічної роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторні	С. т. й

		Лекції	Семинари	Практичні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.						
Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.						
Тема 1. Поняття про метод. Класифікація методів.	9	2	2		2	3
Тема 2-3. Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація. Соціальні інновації та методи соціального прогнозування. Нормативна документація соціального педагога.	11	4	2		2	3
Модульний контроль 1	2					
Разом	22*	6	4		4	6
Змістовий модуль 2.						
Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності						
Тема 4. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога	7	2		2		3
Тема 5. Соціально-економічні та організаційно розпорядчі методи у діяльності соціального педагога	8	2	2		2	2
Тема 6. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога	9	2		2	2	3
Тема 7. Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога.	7	2		2		3
Модульний контроль 2	2					
Разом	33*	8	2	6	4	11
Змістовий модуль 3.						
Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної діяльності						
Тема 8. Соціальна вулична робота та соціальна терапія, як методи соціально-педагогічної роботи.	8	2	2		2	2
Тема 9. Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.	10	2		2		6
Модульний контроль 3	2					
Разом	20*	4	2	2	2	8
Разом за 6 семестр	75*	18	8	8	10	25
Змістовий модуль 4.						
Методи і технології соціально-педагогічної роботи з особистістю						
Тема 10. Діагностичний інструментарій соціального педагога	10	2	2		2	4
Тема 11. Профілактична робота в діяльності соціального педагога	8	2		2		4
Тема 12. Корекційна робота соціального педагога	10	2	2		2	4
Тема 13. Соціально-педагогічне консультування	8	2	2			4
Тема 14. Технології роботи соціального педагога в контексті проблем насильства над дітьми	10	2		2	2	4
Модульний контроль 4	2					
Разом	48*	10	6	4	6	20
Змістовий модуль 5.						
Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з функціональними обмеженнями						
Тема 15. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями	9	2		2	2	3
Тема 16-17. Методика соціально-педагогічної роботи з особами з інвалідністю.	14	4	2	2	2	4
Модульний контроль 5	2					

Разом	25*	6	2	4	4	7
Змістовий модуль 6. Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями отримувачів соціально-педагогічних послуг						
Тема 18-19. Методика соціальної роботи з сім'єю	10	4	2		2	2
Тема 20. Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками	6	2		2		2
Тема 21. Технологізація волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності	8	2		2	2	2
Тема 22. Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі	6	2	2			2
Модульний контроль 6	2					
Разом	32*	10	4	4	4	8
Разом за 7 семестр	105*	26	12	12	14	35
Усього	180*	44	20	20	24	60

*з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.

Тема 1. Поняття про метод. Класифікація методів.

Що таке метод та метод дослідження? Групи методів соціально-педагогічної діяльності. Спеціальні методи в соціально-педагогічній діяльності. Нетрадиційні методи.

Основні поняття теми: метод, метод соціальної роботи, загальні методи, спеціальні наукові методи, спеціальні методи, нетрадиційні методи.

Семінарське заняття 1. Метод в соціально-педагогічній діяльності. Класифікація методів.

Основна література: 2, 4, 7. *Додаткова література:* 1.

Тема 2-3. Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація.

Соціальні інновації та методи соціального прогнозування. Класифікація методів соціальної роботи. Індивідуальна робота. Групова робота. Робота у громаді. Професійні межі застосування методів і форм соціальної роботи. Особливості командної роботи. Соціальні інновації, інноваційний розвиток.

Основні поняття теми: робота у громаді, форми соціальної роботи, соціальні інновації, інноваційний розвиток, проектні інновації, суб'єкти соціальних інновацій, соціально-інноваційний потенціал, креативний клас, моделювання, екстраполяція.

Семінарське заняття 2. Соціальні інновації соціально-педагогічної роботи.

Основна література: 1, 5 *Додаткова література:* 1, 4.

Змістовий модуль 2. Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності

Тема 4. Методи соціально-виховної роботи. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога

Класифікація методів соціально-виховної роботи. Сфери застосування соціологічних методів (анкетування, інтерв'ю тощо) у соціально-педагогічній роботі. Види анкет та інтерв'ю. Типи запитань, які можуть складати текст анкети чи зміст інтерв'ю. Особливості використання психологічних методів (спостереження, тести, опитувальники, проєктивні методи тощо) у професійній діяльності соціального педагога. Загальна характеристика основних психологічних методів та методика їх застосування.

Основні поняття теми: соціологічні методи у діяльності соціального педагога, психологічні методи у діяльності соціального педагога, соціологічне спостереження, опитування, анкета, аналіз документів, метод інтерв'ю, соціометричний метод опитування, консультування, тестування, психодрама, соціодрама, ігрова терапія, арттерапія.

Практичне заняття 1. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога.

Основна література: 1, 5, 6 *Додаткова література:* 2, 4.

Тема 5. Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога

Сутність соціально-економічних методів. Натуральна та грошова допомога, пільги, одноразові виплати, компенсації, патронаж та побутове обслуговування, моральне заохочення, санкції. Організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога. Регламентування, нормування, інструктування, підбір та розстановка кадрів праці. Якість та знання менеджера соціального проєкту; метод вимог, критика та самокритика, контроль, перевірка виконання.

Основні поняття теми: організаційно-розпорядчі методи, організаційне регламентування, організаційне нормування, натуральної і фінансової допомоги, встановлення пільг, одноразових субсидій і компенсацій, патронаж, побутове обслуговування, моральне заохочення, санкції

Семінарське заняття 3. Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога

Основна література: 1, 5, 6. *Додаткова література:* 2, 4.

Тема 6. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога

Методи формування свідомості особистості: бесіда, приклад, методи дискусійного характеру (дискусія, диспут, полеміка, софістика, евристика), лекція, переконання та навіювання. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки: привчання, тренування, прогнозування (перспективні лінії), громадська думка, вимога (пряма та непряма). Методи стимулювання діяльності: гра, змагання, заохочення, покарання. Методи самовиховання: самопізнання, само ставлення, саморегуляція.

Основні поняття теми: методи формування свідомості особистості, бесіди, лекції, методи дискусії, переконання, навіювання, приклад, методи організації діяльності, спілкування, формування позитивного досвіду суспільної поведінки, педагогічна вимога, громадська думка, довір'я, привчання, тренування, створення виховних ситуацій, прогнозування, методи стимулювання діяльності і поведінки: гра, змагання, заохочення, покарання, методи самовиховання, самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

Практичне заняття 2. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога

Основна література: 1, 5, 6. *Додаткова література:* 2,4.

Тема 7. Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога

Метод «рівний-рівному». Методичні особливості, сфери застосування. Метод соціальної вуличної роботи у діяльності соціального педагога. Діти вулиці як основний суб'єкт застосування методу. Методичні особливості. Аналіз соціуму як один із провідних методів у діяльності соціального педагога при роботі в громаді.

Основні поняття теми: метод «рівний-рівному», соціально-педагогічна діяльність за методом „рівний-рівному”, метод соціальної вуличної роботи, вулична соціальна робота, метод аналіз соціуму

Практичне заняття 3. Використання власне соціально-педагогічних методів в роботі соціального педагога.

Основна література: 1, 3 *Додаткова література:* 1,4.

Змістовий модуль 3.

Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної діяльності

Тема 8. Соціальна вулична робота та соціальна терапія, як методи соціально-педагогічної роботи.

Мета соціальної вуличної роботи. Основні завдання вуличної соціальної роботи. Переваги вуличної соціальної роботи. Основні форми вуличної соціальної роботи. Знання та вміння соціального педагога, що працює в умовах вуличного простору. Стратегія організації вуличної соціальної роботи. Організація роботи бригади вуличних соціальних працівників. Правила техніки безпеки при роботі на вулиці.

Проблема надання психолого-педагогічної допомоги особистості. Здійснення немедицинської корекції чи терапії у ставленнях дитини до себе, до інших і до реального життя. Індивідуальна та групова форми роботи з клієнтом (їх переваги та недоліки). Особливості психолого-педагогічної групової терапії в практиці роботи соціального педагога. Проблеми терапевтичної роботи соціального педагога з різними групами клієнтів. Роль та місце батьків в заняттях терапевтичної групи. Окремі напрями соціальної терапії.

Основні поняття теми: рейд, ігротека, дискотека, вуличний театр, виїзне консультування, вулична акція, пункт соціальної підтримки, мітинг, вулична хода, терапія, групи допомоги, казкотерапія.

Семінарське заняття 4. Ділова гра «Розробка соціального паспорту мікрорайону»

Основна література: 1, 3 *Додаткова література:* 1,4.

Тема 9. Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.

Сутність та специфіка використання рекламно-інформаційних технологій у діяльності соціальних працівників. Поняття "Засоби масової інформації". Роль засобів масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. Проблема негативного вилування засобів масової інформації на населення. Специфіка рекламної

діяльності соціальних працівників та установ. Стратегія створення кола інформаційних джерел, якими може користуватися соціальний педагог у своїй діяльності (преса, телебачення, радіо). Тактика взаємодії соціального працівника зі ЗМІ. Види інформаційного впливу у роботі соціального педагога.

Технології використання рекламних засобів у діяльності соціальних працівників. Основні проблеми психологічної адаптації рекламної продукції до умов суспільства. Типові види реклами, які використовуються в практиці соціально-педагогічної роботи: графічна частина, слоган (реklamний девіз, лозунг, зачин), інформаційний блок, діапазон запропонованих послуг, спонукання потенційного клієнта (спонсора, партнера) до дії, адреса і зв'язок, елементи фірмового стилю. Специфічні ознаки соціальної реклами. Типові помилки, які слід враховувати у ході реалізації рекламної стратегії соціального педагога. Технології створення і використання прес-релізу як форми рекламно-інформаційної діяльності.

Основні поняття теми: Засоби масової інформації, преса, телебачення, радіо, рекламний девіз, лозунг, стратегії поведінки, інформаційний блок, плакати, буклети, листівки.

Практичне заняття 4. Засоби масової інформації (ЗМІ) як особливий чинник впливу на спосіб життя людини.

Основна література: 2,4, 7 *Додаткова література:* 1,4.

Змістовий модуль 4. Методи та технології соціально-педагогічної роботи з особистістю.

Тема 10. Діагностичний інструментарій соціального педагога.

Діагностика в роботі соціального педагога. Види діагностик та їх характеристика. Соціально-педагогічна діагностика, її структура. Алгоритм процедури діагностики. Методи соціально-педагогічних досліджень: спостереження, опитування (бесіда, анкетування, інтерв'ю), тестування, аналізу продуктів діяльності (контент-аналіз), ранжування, метод експертних оцінок. Особливості використання методів діагностики в роботі соціального педагога.

Основні поняття теми: діагноз, діагностика, процес, методи, соціальний педагог, умови, результати, критерії оцінки, діагностичний інструментарій.

Семінарське заняття 5. Особливості соціально-педагогічної діагностики

Основна література: 2, 3, 5. *Додаткова література:* 4, 6, 7.

Тема 11. Профілактична робота в діяльності соціального педагога.

Сутність профілактики в діяльності соціального педагога. Зміст, напрямки та форми профілактичної роботи соціального педагога. Рівні профілактики та їх характеристика. Стратегії профілактики. Профілактичні програми та умови їх реалізації.

Основні поняття теми: профілактика, соціально – педагогічна профілактика, негативні явища, соціальний педагог, профілактична робота, профілактична програма.

Практичне заняття 5. Профілактична робота в діяльності соціального педагога.

Основна література: 2,3,4. *Додаткова література:* 2, 6, 7.

Тема 12. Корекційна робота соціального педагога.

Зміст, завдання корекційної роботи соціального педагога. Принципи психолого – педагогічної корекційної роботи. Види корекційної роботи. Індивідуальна та групова корекційна робота соціального педагога. Програма корекційної роботи соціального педагога. Ігрова корекція.

Основні поняття теми: корекція, діагностика, порушення, психолого-педагогічна корекція, корекційна робота, соціальний педагог, програма корекційної роботи.

Семінарське заняття 6. Особливості корекційної роботи соціального педагога.

Основна література: 1, 2, 4. *Додаткова література:* 4, 5, 7.

Тема 13. Соціально-педагогічне консультування.

Консультативна діяльність соціального педагога. Принципи консультування. Основні завдання консультування. Види соціально-педагогічного консультування. Напрями консультативної діяльності соціального педагога. Індивідуальні консультації в роботі соціального педагога.

Основні поняття теми: консультація, соціально-педагогічна консультація, організаційна форма соціально-педагогічної роботи.

Семінарське заняття 7. Особливості консультування в роботі соціального педагога.

Основна література: 5, 7. *Додаткова література:* 3, 4, 5.

Тема 14. Технології роботи соціального педагога в контексті проблем насильства над дітьми.

Насильство над дітьми як психолого-педагогічна проблема. Основні чинники виникнення насильства в сім'ї. Види насильства. Форми психологічного насильства. Типові ознаки насильства. Законодавчо – правовий аспект попередження насильства над дітьми. Напрямки соціально-педагогічної роботи з попередження насильства в сім'ї. Система установ та організацій щодо захисту дітей від насильства в Україні.

Основні поняття теми: насильство, жорстоке ставлення, попередження насильства в сім'ї, діагностування, корекція, соціальний педагог, сім'я, види насильства, ознаки насильства, педагогічний колектив.

Практичне заняття 6. Профілактика насильства серед учнів навчальних закладів та в сім'ї.

Основна література: 3, 4, 5. *Додаткова література:* 5, 6, 7.

Змістовий модуль 5. Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з функціональними обмеженнями

Тема 15. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.

Характеристика видів відхилень у здоров'ї. Типологія функціональних обмежень. Зміст та завдання соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями. Інклюзивне навчання

Основні поняття теми: особа з функціональними обмеженнями, типологія, соціальний педагог, інклюзивне навчання.

Практичне заняття 7. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми з інвалідністю за кордоном.

Основна література: 2, 4. *Додаткова література:* 3, 5, 6, 7.

Тема 16-17. Технології та методи соціально-педагогічного супроводу дітей з розумовими відхиленнями.

Загальні рекомендації щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Завдання соціального педагога щодо організації інклюзивного навчання загальноосвітньому навчальному закладі. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами в освітньому середовищі.

Основні поняття теми: інклюзія, інклюзивне навчання, діти з особливими освітніми потребами.

Практичне заняття 8. Зміст та форми соціально-педагогічної діяльності дітей з розумовими відхиленнями

Семінарське заняття 8. Специфіка роботи з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями.

Основна література: 6, 5. *Додаткова література:* 4, 6.

Змістовий модуль 6. Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів.

Тема 18-19. Методика соціальної роботи з сім'єю.

Соціально-педагогічна робота з сім'єю. Типологія сімей, що потребують допомоги та підтримки соціального педагога. Діагностика сімейних стосунків. Соціально-педагогічна паспортизація сім'ї. Технології соціально-педагогічного консультування. Методика організації роботи сімейного клубу. Технології підготовки та проведення сімейного свята.

Основні поняття теми: сім'я, типологія сімей, допомога сім'ї, підтримка сім'ї, паспортизація, діагностика, сімейний клуб, сімейне свято.

Семінарське заняття 9. Методика соціальної роботи з сім'єю.

Основна література: 1, 3. *Додаткова література:* 9.

Тема 20. Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками.

Поняття «творча особистість», «обдарованість». Види обдарованості. Діагностика обдарованості. Діяльність соціального педагога в будинках творчості, клубах, студіях. Соціально-педагогічна робота щодо підтримки обдарованих дітей.

Основні поняття теми: творчість, творча особистість, обдарованість, види обдарованості, соціальний педагог, діагностика, сім'я, клуб, студія, конкурси, творчі огляди.

Практичне заняття 9. Особливості педагогічної роботи з обдарованими дітьми за кордоном.

Основна література: 2, 4. *Додаткова література:* 4.

Тема 21. Технологізація волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності.

Технологічні аспекти формування та розвитку волонтерського руху в умовах сьогодення. Стратегія та технології управління діяльністю волонтерських груп. Характеристика соціальних програм, проектів та акцій у яких беруть участь волонтери. Діяльність волонтерів в умовах вуличної соціальної роботи. Діяльність волонтерів в системі формування здорового способу життя. Робота волонтерів з клієнтами з обмеженими можливостями. Система підготовки волонтерів до участі в соціально-педагогічній діяльності. Школа, семінар як форми навчання волонтерів. Підготовка волонтерів в умовах тимчасових творчих об'єднань молоді. Проблеми пропаганди і популяризації волонтерської діяльності в сучасних умовах.

Основні поняття теми: волонтер, волонтерство, добровільність, вулична соціальна робота, школа волонтерів.

Практичне заняття 10. Робота соціального педагога з волонтерами.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 6, 8.

Тема 22. Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

Завдання соціального педагога в роботі з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі. Адаптація та ресоціалізація неповнолітніх, які повертаються з місць позбавлення волі. Соціальний супровід осіб, які повернулися з місць позбавлення волі. Організаційні форми та методи соціального педагога щодо соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

Основні поняття теми: неповнолітні, місця позбавлення волі, адаптація, ресоціалізація, соціальний педагог, консультування, корекція, індивідуальна робота, групова робота, сім'я.

Семінарське заняття 10. Специфіка соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

Основна література: 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 7, 8.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	2	2	5	5	3	3	5	5
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	1	1	3	3	-	-	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	2	2	1	1	2	2	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	1	10	3	30	-	-	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	2	20	1	10	2	20	2	20	3	30
Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10	4	20	2	10	5	25	2	10	5	25
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			60		93		59		110		60		110
Максимальна кількість балів	492												
Розрахунок коефіцієнта	8,2												

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Змістовий модуль 1.

Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.

Тема 1. Поняття про метод. Класифікація методів.

1. Скласти тематичний словник (не менше 10 термінів) за темою модуля.

Тема 2-3. Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація. Соціальні інновації та методи соціального прогнозування.

1. Підготувати 3 анотації до статей, що стосуються соціальних інновацій.

Змістовий модуль 2.

Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності

Тема 4. Методи соціально-виховної роботи. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога.

1. Розробити методичні рекомендації щодо правильного використання критики на адресу дитини.

Тема 5. Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога

1. Запропонуйте 5 електронних джерел, де вказана інформація про соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи.

Тема 6. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога

1. Проаналізувати позитивні і негативні сторони методів формування свідомості.

Тема 7. Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога

1. Написати есе на тему «Використання соціально-педагогічних методів у діяльності соціальних інституцій»

Змістовий модуль 3.

Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної

Тема 8. Соціальна вулична робота та соціальна терапія, як методи соціально-педагогічної роботи.

1. Запропонувати систему позначок для соціального паспорту мікрорайону. Розробити паспорт. Розробити картотеку ігор для вуличної ігротеки та план проведення ігротеки

Тема 9. Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.

1. Продумати та змонтувати відео про один з педагогічних методів (на вибір студента). Запропонувати рекламу на нестандартному носії.

Змістовий модуль 4.

Методи та технології соціально-педагогічної роботи з особистістю.

Тема 10. Діагностичний інструментарій соціального педагога.

1. Розробити пам'ятку основних вимог щодо організації методу спостереження.

2. Дібрати кілька зразків анкет з соціально-педагогічної проблематики.

Тема 11. Профілактична робота в діяльності соціального педагога.

1. Розробити перелік тем профілактичних бесід для старшокласників і студентів.

Тема 12. Корекційна робота соціального педагога.

1. Розробити програму з корекції міжособистісних стосунків учнів підліткового вік

Тема 13. Соціально-педагогічне консультування.

1. Розробити правила етикету соціального педагога, якого необхідно дотримуватися під час консультування клієнта.

Тема 14. Технології роботи соціального педагога в контексті проблем насильства над дітьми.

1. Заповнити таблицю

Типові ознаки насильства щодо дітей

Тип насильства	Ознака
----------------	--------

Змістовий модуль 5.

Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з функціональними обмеженнями.

Тема 15-16. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.

1. Розробити зміст діяльності соціального педагога – організатора акції: «Ігротека для дитини з обмеженими функціональними можливостями»

Тема 17. Технології та методи соціально-педагогічного супроводу дітей з розумовими відхиленнями.

1. Розробити пам'ятку для батьків дитини з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 6.

Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів.

Тема 18. Методика соціальної роботи з сім'єю.

1. Розробити генограму двох сімей.
2. Розробити зміст сімейного свята.

Тема 19. Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками.

1. Розробити пакет діагностик творчих якостей клієнта.

Тема 20. Методика роботи соціального педагога з сім'ями вимушених переселенців.

1. Підібрати техніки сімейної терапії в роботі соціального педагога з сім'ями вимушених переселенців.

Тема 21. Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

1. Проаналізувати програми соціальної адаптації неповнолітніх, які повернулися з місць позбавлення волі.

Тема 22. Технологізація волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності.

1. Розробити зміст та структуру виконання одного волонтерського доручення

Критерії оцінювання самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання самостійної роботи студентами є:

1. Повнота виконання завдання: елементарна, фрагментарна, повна, неповна.
2. Рівень самостійності студента: під керівництвом викладача, консультація викладача, самостійно.
3. Рівень сформованості навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, складання плану, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо).
4. Рівень сформованості навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, вміння виконувати творчі завдання тощо).
5. Рівень сформованості фахових методичних умінь: низький (володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу); середній (володіння умінням вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань); достатній (уміння застосовувати набуті знання у стандартних практичних ситуаціях); високий (володіння умінням творчо-пошукової діяльності).

Рівень навчальних досягнень студентів	Оцінка	Критерії оцінювання самостійної роботи
Високий рівень	5	Завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент самостійно вибирає інформаційні джерела; користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання методичного характеру; аналізує та прогнозує педагогічні явища; уміє ставити та розв'язувати проблеми; володіє уміньми творчо-пошукової діяльності
Достатній рівень	4	Завдання відзначається неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент критично ставиться до отриманої інформації; наводить аргументи; зіставляє, узагальнює, систематизує інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях
Середній рівень	3	Завдання відзначається неповнотою виконання за консультацією викладача. Студент застосовує запропонований вчителем спосіб отримання інформації з декількох джерел; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом; аналізує навчальний матеріал, порівнює і робить висновки, самостійно володіє більшою частиною навчального матеріалу; вибирає відомі способи дій для виконання фахових методичних завдань
Початковий	2	Завдання відзначається фрагментарністю виконання за

рівень		консультацією викладача або під його керівництвом. Студент усвідомлює недостатній обсяг інформації; застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела; має фрагментарні уявлення про роботу з науковим джерелом; демонструє розуміння отриманої інформації, розуміння висновків з певного питання; володіє умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу. У студента відсутні сформовані уміння та навички
Низький	1	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. У студента не сформовані необхідні практичні уміння роботи. Більшість передбачених освітньою програмою навчальних завдань не виконано

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і семінарських занять в письмовій формі. Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години. Модульний контроль проводиться в письмовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

Максимальна кількість балів за виконання роботи – 25.

6. 4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: Комплексний екзамен.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

Комплексний екзамен: питання 1 – 23 (тестові завдання з вибором однієї, або кількох правильних відповідей), оцінюються в 1 бал. 24-28 (запитання на відповідність та вставити пропущені слова), оцінюються в 2 бали кожне, питання 29 – 5 балів

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько Київ : Центр учбової літератури, 2009. 208 с.
2. Бочкор Н. П. Соціально-педагогічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В. Залеська та ін.. Київ : МЖПЦ «ЛаСтрада-Україна», 2014. 84 с.
3. Вайнола Р.Х. Технології соціально-педагогічної роботи. Курс лекцій для студентів спеціальності „Соціальна педагогіка”. Київ : КМПУ імені М.Б.Грінченка, 2013.152 с.
4. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навч. посіб. Київ :Видав. Дім "Слово", 2008. 240с.
5. Основи психологічного консультування: навч.-метод. посіб. / В.Г. Панок, І.М. Зварич, Я.В. Чаплак, О.М. Чернописький. – Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т, 2011. 272 с.
6. Соціальна педагогіка: Підручник. 5-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й.Капської. Київ : Слово, 2011. 488с.
7. Тимошенко, Н. Є. Професійне самовдосконалення соціального педагога [Текст]: навч. посіб. / Тимошенко Н.Є. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2016. 128 с.
8. Фіцула М.М. Відхилення у поведінці неповнолітніх: шляхи їх попередження та подолання : навч.-метод. посібник / М.М.Фіцула, І.І.Парфанович. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2008. 432 с.

Додаткова:

1. Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки: посібник для спеціалістів приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній / За заг. ред Вайноли Р.Х., Лях Т.Л. Київ : ДКБ „Ротекс”, 2007. 190 с.
2. Алексеєва В. О. Технології соціальної робота з дезадаптованими дітьми та молоддю / Валентина Алексеєва, Лілія Костриці. Київ : Шк. Світ, 2009. 120 с.
3. Внутрішня міграція та тимчасові переміщення в Україні в умовах політичних та соціально-економічних загроз. Відділ соціальної безпеки (О.А. Малиновська). – № 17, Серія «Соціальна політика». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//www.niss.gov.ua/content/articles/files/vnutrishnya_migratsia-45aa1.pdf](http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/vnutrishnya_migratsia-45aa1.pdf)
4. Гречаник, О.Є. Виховні системи навчальних закладів: теорія та практика [Текст]: методичний посібник / Укладач О. Є. Гречаник. Харків : Вид. група «Основа», 2014. 224 с. (Серія «Виховна робота»).
5. Закон України «Про захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» Права Людини в Україні [Електронний ресурс] // Інформаційний портал Харківської правозахисної групи. Режим доступу.: <http://www.khpg.org>.
6. Менеджмент волонтерів від А до Я : навч.-метод. посібник / За ред. Т. Л. Лях ; авт.-кол.: З. П. Бондаренко, Т. В. Журавель, Т. Л. Лях та ін. Київ : Версо-04, 2012. 288 с.
7. Ростомова Л.М. Особливості переживання провини неповнолітніми, схильними до правопорушень: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.06 спец. «юридична психологія» / Лада Миколаївна Ростомова; Академія управління Міністерства внутрішніх справ. Київ : 2010. 17 с.
8. Сорочинська В.Є. Організація роботи соціального педагога: Навчальний посібник. Київ :Кондор, 2005.198 с.
9. Створимо безпечне середовище для навчання та адаптації дітей біженців: навч. мет. посіб. / упорядн. [О. А. Возіянова, Григоренко О.П., Гуцаленко Т.В. та інші] Київ : ВГО «Розрада», 2012. 130 с.
10. Трубавіна І.М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. Київ : ДЦССМ, 2002. 132 с.

Навчально-методична карта дисципліни “Соціальна педагогіка”

Разом: 180 год.: лекції – 44 год., семінарські заняття – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 60 год., індивідуальні заняття – 24 год., модульний контроль – 12 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.		Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності				Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної діяльності	
Лекції	1	2-3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Поняття про метод. Класифікація методів соціального педагога.	Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація. Соціальні інновації та методи соціального прогнозування. Нормативна документація	Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога	Соціально-економічні та організаційно розпорядчі методи у діяльності соціального педагога	Педагогічні методи у діяльності соціального педагога	Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога.	Соціальна вулична робота та соціальна терапія, як методи соціально-педагогічної роботи.	Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.
Теми семінар. занять	Метод в соціально-педагогічній діяльності. Класифікація методів.	Соціальні інновації соціально-педагогічної роботи.		Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога			Ділова гра «Розробка соціального паспорту мікрорайону»	
Теми практич. занять			Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога.		Педагогічні методи у діяльності соціального педагога	Використання власне соціально-педагогічних методів в роботі соціального педагога.		Засоби масової інформації (ЗМІ) як особливий чинник впливу на спосіб життя людини.
С.Р.	5 балів		5 балів				5 балів	
МКР	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	

Модулі	Змістовий модуль 4					Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6			
Назва модуля	Методи і технології соціально-педагогічної роботи з особистістю					Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з		Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів.			
Лекції	10	11	12	13	14	15	16-17	18-19	20	21	22
Теми лекцій	Діагностичний інструментарій соціального педагога	Профілактична робота в діяльності соціального педагога	Корекційна робота соціального педагога	Соціально-педагогічне консультування	Технології роботи соціального педагога в контексті проблем насильства над дітьми	Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями	Методика соціально-педагогічної роботи з особами з функціональними обмеженнями	Методика соціальної роботи з сім'єю	Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками	Технологія волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності	Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі
Теми семінар. занять	Особливості соціально-педагогічної діагностики		Особливості корекційної роботи соціального педагога.	Особливості консультування в роботі соціального педагога.			Зміст та форми соціально-педагогічної діяльності дітей з розумовими відхиленнями	Методика соціальної роботи з сім'єю			Специфіка соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.
Теми практич. занять		Профілактична робота в діяльності соціального педагога.			Профілактика насильства серед учнів навчальних закладів та в сім'ї.	Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми з інвалідністю за кордоном.	Специфіка роботи з дітьми та молоддю з функціональними порушеннями		Особливості педагогічної роботи з обдарованими дітьми за кордоном.	Робота соціального педагога з волонтерами.	
С.Р.	5 балів					5 балів		5 балів			
МКР	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
Іспит; Коefіцієнт: 8,2											